

تجربه‌های یک ناشنوا
(با سمعک و لب‌خوانی و... در اجتماع و زندگی)

قابل استفاده دانش آموزان و دانشجویان ناشنوا و دارای سمعک و
والدین و مربیان و اساتید و دوستان آنان

تألیف:

فاطمه صفائی

سرشناسه: صفائی، فاطمه، ۱۳۶۴...

عنوان و نام پدیدآور: تجربه‌های یک ناشنوا: (با سمعک و لب‌خوانی و... در اجتماع و زندگی) قابل

استفاده دانش‌آموزان و... / تألیف: فاطمه صفائی.

مشخصات نشر: مشهد: سخن‌گستر، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص.

شابک: 3-084-247-600-978

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: سمعک‌ها

موضوع: ناشنوایی

موضوع: ناشنوایان - روش‌های ارتباطی

رده‌بندی کنگره: ۳۱۳۰ - ۷ ص / RF ۱۰۰

رده‌بندی دیویی: ۶۱۷ / ۸۹

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۸۸۳۶

انتشارات سخن‌گستر

مشهد - خیابان ابن‌سینا - بین ابن‌سینا ۱۶ و پاسور - شماره ۱۷۴

تلفن: ۸۴۳۹۹۵۵

Sokhangostar.com

Sokhangostar76@gmail.com

نام کتاب: تجربه‌های یک ناشنوا (با سمعک و لب‌خوانی و... در اجتماع و زندگی)

Email: khangomgol_2011@yahoo.com

تألیف: فاطمه صفائی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۱

چاپ: هما

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

شابک: 3-084-247-600-978

"کلیه حقوق قانونی کتاب در این چاپ و چاپ‌های آتی متعلق به مؤلف می‌باشد."

«نگاه خاموش»

حرف مرا تو خوب می فهمی خودت اما همیشه خاموشی
تا که حرف تو را بهم من با تمام وجود می کوشی
گاه حرف دل بزرگت را مبهم و پاره پاره می گویی
گاه با دست و چهره و چشمت با زبان اشاره می گویی
تو گمان می کنی که تنهایی من زبان تو را نمی دانم
از کتاب نگاه و رفتار حرف های تو را نمی خوانم
تو گمان می کنی که حرفت را هیچ کس جز خدا نمی داند
حرف های تو را در این دنیا دوست یا آشنا نمی داند
نه چنین نیست چون که من حتی آخ و آه تو خوب می فهمم
به خدا من تمام حرف تو را از نگاه تو خوب می فهمم
توی هر لحظه نگاه تو حرف های ناگفته بسیار است
بر زبان نگاه خاموشت رازهای نگفته بسیار است

فهرست

- پیشگفتار ۹
- مقدمه ۱۱
- بخش اول: پیشرفت با کدام بهتر است؟ زبان اشاره یا سمعک - لب خوانی**
- ۱۵ .....
سمعک چیست؟ ۱۷
- ۱۷ .....
مفید و مضرات سمعک؟! ۱۷
- ۱۸ .....
سمعک بر دو گوش یا بر یک گوش؟ ۱۸
- ۲۰ .....
گوش و نیازش به سمعک؟! ۲۰
- ۲۱ .....
چرا سمعک به ما تجویز می‌شود؟ ۲۱
- ۲۲ .....
شروع سمعک از چه زمانی بهتر است؟ و توسط چه کسانی ضرورت بگیرد؟ ۲۲
- ۲۳ .....
سمعک بیشتر در کجا اسکان دارد؟ ۲۳
- ۲۳ .....
آیا با سمعک همه چیز را می‌شنویم؟ ۲۳
- ۲۴ .....
سمعک فقط برای شنیدنی‌هاست (دریافت صداها)؟ ۲۴
- ۲۷ .....
چگونه سمعک موفق‌مان می‌کند؟ ۲۷
- ۲۹ .....
چگونه سمعک را تمرین کنیم؟ ۲۹
- ۲۹ .....
الف) اول عادی بودن سمعک را تمرین کنیم: ۲۹
- ۳۰ .....
ب) دوم عادت کردن به سمعک ۳۰
- ۳۲ .....
چگونه کودک ناشنوا را به سمعک عادت دهیم؟ ۳۲

- ۳۷ ..... سمک را در چه مواقعی خاموش کنیم؟
- ۳۸ ..... چگونه در کنار کودکان سمکی خود وقت بگذارانیم؟
- ۴۱ ..... به فرزندان سمکی مان چه چیزهایی یاد بدهیم؟
- ۴۵ ..... چگونه شدارها و اطلاعات روز را به فرزندان سمکی خود بیاموزیم؟
- ۴۷ ..... رفتار با همکلاسی و معلم ها را چگونه به فرزندان سمکی مان بیاموزیم؟
- ۵۲ ..... چگونه استفاده از سمک در کلاس درس؟
- ۵۷ ..... فعالیت سمکی ها در مدرسه و دانشگاه؟
- ۵۹ ..... با سمک در جمع های آشنایان، اقوام و دوستان و...؟
- ۶۲ ..... سمک و خوابگاه؟
- ۶۳ ..... سمک و تلفن!.....
- ۶۴ ..... تنظیمات سمک!.....
- ۶۵ ..... زبان اشاره و آثار آن.....
- ۶۹ ..... چگونه پیدایی ریشه این مشکلات و راه مقابله با آن؟
- ۷۰ ..... چشم.....
- ۷۱ ..... لب و لب خوانی.....
- ۷۲ ..... برای تقویت لب خوانی چه کنیم؟

بخش دوم: روش های رفتاری شنوا و ناشنوا و کم شنوا با یکدیگر ... ۷۵

- ۷۷ ..... الف) ارتباط خانواده با ناشنوا یا کم شنوا و برعکس.....
- ۸۷ ..... ب) ارتباط مدرسه یا دانشگاه با ناشنوا یا کم شنوا و برعکس.....
- ۹۸ ..... ج) ارتباط جامعه با ناشنوا یا کم شنوا و برعکس.....
- ۱۰۲ ..... ۱- ناشنوا - کم شنوا در زندگی.....
- ۱۱۵ ..... ۲- ناشنوا - کم شنوا در اجتماع.....

هو السميع

پيشگفتار

اگرچه امروزه با توجه به بزرگت دانش شنوایی‌شناسی و همت اساتید این حوزه کتاب‌های زیادی تألیف گردیده است که با دیدگاه‌های کاملاً تخصصی به مقوله‌هایی همچون اختلالات شنوایی، سمعک، ارزیابی‌های شنیداری، تعادلی و... پرداخته‌اند ولی همواره خلأ یک نگاه تجربی به این موارد مشکلات ناشنویان و کم‌شنویان احساس می‌گردد. خوشبختانه سرکار خانم صفائی که از ناشنویان موفق تحصیل‌کرده و پژوهشگر می‌باشند با ثبت تجربیات، مشکلات، نگرانی‌ها و راهکارهای برون رفت از این مشکلات اقدام به تألیف کتابی نموده‌اند که می‌تواند شروعی بر نگارش آثار مشابه در این حوزه باشد. مطالعه کتاب جهت آن دسته از عزیزان ناشنوا و کم‌شنوا که تصمیم به غلبه بر محدودیت خود دارند حتماً مفید و مؤثر خواهد بود اگرچه مطالعه این کتاب را به همکاران شنوایی‌شناسی و گفتار‌درمانگر نیز جهت آشنایی با مسائل این عزیزان توصیه می‌نمایم.

مسعود فیروزی

رادیولوژیست

مقدمه

سمعک و چشم و لب از پیرایه‌ترین و بهترین نعمت‌های پروردگار به ناشنوایان می‌باشد، که اگر هر سه را انتخاب کنند و در مسیر آن به پیش بروند، موفقیت و امید بیشتری به بهتر و راحت‌تر زیستن در آینده و زندگی و اجتماع‌شان خواهند داشت.

بعاست که درود بر بزرگ مردی بفرستیم که لقب پدر ناشنوایان (جبار باغچه‌بان) را از آن خود کرد و راه دستگیری از ناشنوایان را نشان همگان داد همچنین راه آموزشی او به زبان اشاره منجر شد تا ناشنوایان با آن ارتباط داشته باشند و هم از شنوایان تفکیک شوند و با کمک و مدد آن در صدد تقویت شنیداری و گفتاری خود برآیند تا همچون شنوایان پیشرفت را از آن خود و آینده خود کنند.

از آن روزگار تا به حال ناشنوا و زبان اشاره، راه و بهانه‌ای شده تا مسیر روشن‌تر از پیش، طی شود و ابزارهای شنیداری و ادراکی و... ساخته شود و مربیانی خاص آموزش و تربیت شوند و... از آن روزها تا به حال ناشنوایان زیادی آمدند و رفتند که افتخارات آفریده و پیشرفت‌ها کرده بودند و با شنوها در هنر، علم، صنعت و... برابری می‌کردند و در حال حاضر هم شاهد روز به

روز پیشرفت آنان که بخاطر ابزار شنیداری و ادراکی روز را به جای زبان اشاره برگزیده‌اند، می‌باشیم.

حالا ما هم ما باید راسخ و محکم گونه و پا برجا در برابر کسانی بایستیم که می‌خواهند ناشنوایان فقط زبان اشاره بیاموزند و از لب خوانی صحیح و استفاده از سمعک به دور باشند ما باید با علم روزمان زندگی کنیم و ابزارات و روش‌های جدیدی را به زبان اشاره اضافه کنیم و یا جایگزین آن نماییم، چرا روز به روز ابزارهای جدید برای بهتر زیستن ما می‌سازند ولی ما از آن فاصله می‌گیریم؟ مگر پیشرفت را نمی‌خواهیم؟

الحمدلله با تلاش آموزش و پرورش استثنایی و سازمان بهزیستی در ارائه خدمات مطلوب و با ارزش مثل دادن سمعک‌های پیشرفته و معلم‌های تلفیقی و کنترل و نظارت مرتب بر اوضاع درسی و رفتاری آنان در مدارس ویژه خود و عادی و... ناشنوایان را در علم آموزی پیشرفت داده‌اند و حال که می‌بینیم بعضی زبان اشاره را می‌خواهند به یادگار داشته باشند، اما از این دورند که جامعه شنوایان به چنین زبانی آشنا نیستند تا با آنان راحت صحبت کنند و فرصت آن که زبان اشاره را فرا بگیرند را هم ندارند و بخاطر همین انتظارات بی‌جای ناشنوایان و رفتارهای سرد آنان و... را می‌بینیم که با آن خود را به مسیری و طرفی می‌زنند که راه‌های سوء استفاده توسط بعضی شنوایان فراهم می‌گردد، بهتر است این ناشنوایان در صدد انتخاب مسیری باشند که به شنوایان برسند و پیشرفت‌ها را از آن خود و خانواده و جامعه خود نمایند.

مهم اینکه ناشنوایان حرف زدن با صدای ناهنجار را ترجیح بدهند و برتر بدانند از بالا بردن دست‌ها و انجام بدهند نوشتن به غلط را در کنار والدین و

مریبان و اساتید خود بر نوشتن و نتوانستن در نوشتن؛ زیرا که هم تمرینی باشد در بهتر شدن نوشته‌هایشان در آینده زندگی و اجتماع خودشان و هم خود را راحت کرده و زندگی راحتی داشته باشند.

انشاء الله مطالعه این اثر کمکی باشد به دانش آموزان و دانشجویان ناشنوا و سمعی که بتوانند بهترین را از بین زبان اشاره یا سمعک، چشم، لب انتخاب نمایند، تا به آنچه آرزو دارند دست یابند، این اثر حاصل تجربیاتم از بدو تولد که با چشم، لبخوانی می‌شود و بعد از آن سمعک را تجربه کردم و کم کم که به میان شنوایان و همدردانم پا گذاردم و زبان اشاره را تا حدودی از خانم کلارا بلیغی همسر مرحوم محمد سعیدی (رئیس سابق کانون ناشنوایان) فرا گرفتم و بعد از آن که خود را ستانم، بر این تلاش بر آمدم که این اثر ناچیز را بنگارم تا در حق همدردان عزیزم لطفی نموده باشم.

در بخش اول این اثر با توضیحات سمعک و کاربردها و روش‌ها و... بعد از آن با توضیحات مختصر از زبان اشاره، چشم و لب و لب خوانی آشنا می‌شویم و در بخش دوم این اثر با روش‌های رفتاری شنوا با ناشنوا و برعکس آن در زندگی و اجتماع آشنا می‌شویم و در آخر از همه همدردانم می‌خواهم که با تلاش خود سعی کنند چشم‌ها را به لب‌ها بدوزند و لب خوانی کنند و صداها را با سمعک و صحبت‌ها را با لب و به وسیله سمعک تفکیک و سپس دریافت کنند و درصدد تلاش و پیشرفت در این زمینه و بعد از آن در زمینه‌های دیگر باشند.

و دیگر اینکه از همه همدردانم خواهش دارم که استقلال و خود اتکایی را در خود پرورش بدهید، زیرا بعد از سالهای سال از زندگی با پدر و مادر و

تحصیل در مدرسه به جامعه پامی گذارید و با افراد مختلف و زندگی‌های مختلف و... آشنا می‌شوید و خلاصه خود زندگی اجتماعی در پیش رو خواهید داشت، بلکه بیشتر از این هم تلاش کنید و زبان گفتاری و شنیداری و ادراکی خود را تقویت کنید و به هر گونه هم شده سعی کنید صحبت‌ها را خوب بفهمید و بر روی صحبت‌ها خوب فکر کنید تا جواب خوب و مثبت و ارزنده تقدیم کنید. همچنین اگر پدران و مادران و دوستان‌تان با شما همراهی کردند پذیرا و سپاسگذارشان باشید؛ زیرا بهتر نتیجه خواهید گرفت و اگر هم یاری‌گری نداشتید با قدرت و توانمندی خودتان پیش بروید و مطمئن باشید که نتیجه خوبی خواهید گرفت.

انشاءالله که همه در سایه عنایات حضرت ولی عصر موفق و مؤید باشید.

فاطمه صفائی